

Nr 414.

Av herr **Leffler m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 61, med förslag till förordning om accis å silke.

I Kungl. Maj:ts proposition, nr 61, av den 31 januari 1932 om accis å silke finnes i 10 § följande stadgande:

»Visar uppgiftspliktig, att vara, som upptagits i deklaration, blivit före denna förordnings ikraftträdande försåld, och är den uppgiftspliktige icke på grund av förbehåll i försäljningsavtalet eller eljest berättigad att hos köparen uttaga accis, som belöper å det försålda partiet, äger Kungl. Maj:t bestämma, att accisen skall erläggas av köpare, eller, där skäl därtill föreligger, medgiva befrielse från accisen.

Ansökan om sådan befrielse skall ingivas inom tre månader efter denna förordnings ikraftträdande.»

I den i propositionen med förslag till nämnda förordning åberopade promemorian anfördes i ovannämnda del följande:

»Då den inhemska konstsilkefabriken vid tiden för ikraftträdandet av den ifrågasatta författningen angående accis å inom landet tillverkat konstsilke torde hava träffat avtal om försäljning av en stor del av årsproduktionen och icke haft anledning att därvid räkna med en sådan beskattning samt sålunda ej säkerställt sig för en dylik eventualitet, skulle företaget drabbas synnerligen hårt av skyldighet att erlagga accis för vad sålunda försålts. Det synes därför icke skäligt, att fabrikanten i här ifrågavarande fall utan vidare ålägges skatteplikt.

Frågan, huruvida skatteplikten skall överföras på köparen, torde böra bliva beroende på i de särskilda fallen sig företeende omständigheter. Det lär ingalunda vara ovanligt, att en fabrikant, som i sin tillverkning använder större mängd av visst halvfabrikat, i sina köpeavtal reserverar sig mot inträffande tullförhöjning å detsamma, och särskilt i dessa tider torde anledning till reservation i berörda avseende hava synts föreligga beträffande en sådan vara som konstsilke. En fabrikant, som säkerställt sig mot en tullförhöjning i sådan form, att den täcker även en accis, skulle, om han icke ålades skyldighet att erlagga accis för det konstsilke, han inköpt från den svenska fabriken, härav kunna bereda sig en oförtjänt vinst. I varje fall synes möjlighet böra hållas öppen att i dylika fall överföra skattskyldigheten från tillverkaren av konstsilket till köparen av varan. Det torde ligga i sakens natur, att accis ej kommer att utkrävas för vad som försålts exempelvis till detaljaffärer i mindre kvantiteter.»

Den grundläggande tanken i bestämmelsen har tydligen varit, att en inhemsk konstsilkefabrikant, som vid förordningens ikraftträdande sålt silke utan att i sina leveransavtal hava reserverat sig för en eventuell skattebeläggning av varan, ej bör drabbas av den förlust, som accisens uttagande skulle medföra. Frågan om skatteskyldighetens överförande i dylika fall på köparen är tydligen avsedd att upptagas till prövning från fall till fall. Då man hållit möjligheten öppen att uttaga skatten, synes man hava räknat med den eventualiteten, att en fabrikant, vilken i sin tillverkning använder såväl utländskt som svenskt silke, gent emot sina kunder säkerställt sig mot en tullförhöjning å denna vara. Han skulle då i sin ordning kunna av sina kunder göra sig betäckt för ett belopp, motsvarande tilläggstullen och, då denna utgår med samma belopp som accisen, göra en otillbörlig vinst, om han befriades från accisens erläggande. Har fabrikanten i berörda hänseende icke säkerställt sig gent emot sina kunder, synes detta vara ett sådant fall, då skäl tänktes föreligga för Kungl. Maj:t att efter prövning medgiva befrielse från accisen. Ett dylikt medgivande synes också väl motiverat, enär man icke kan förutsätta, att alla fabrikanter, som använda silke i form av garn, visat sådant förutseende, att de säkerställt sig gent emot accis eller tullförhöjning å varan. Det är ju nämligen, såvitt vi kunnat finna, något i svensk lagstiftning tämligen enastående, att utan föregående, på officell väg föranstaltad utredning en beskattning pålægges en för industrien viktig råvara, och därtill en skatt av här ifrågavarande storleksordning. Man hade hållit för mera sannolikt, att den bebådade beskattningen å lyxbetonade artiklar skulle komma att läggas å den manufakturerade varan.

Om ovan angivna tolkning av författningens innebörd i nämnda del är riktig, synes vid författningens utarbetande vederbörlig hänsyn hava tagits till angelägenheten av, att såväl den svenska konstsilkefabriken som förbrukarna av dess tillverkning icke tillskyndas allvarlig ekonomisk skada.

Däremot är i detta avseende icke sörjt för den, som måst helt eller delvis fylla sitt behov av konstsilke genom införsel från utlandet. Det är härvid att märka, att den inhemska konstsilkefabriken, oaktat dess produktionskapacitet torde hava varit i det närmaste utnyttjad, enligt vad som framgår av de i propositionen anförda siffrorna, under de senaste åren knappast kunnat tillfredsställa en femtedel av den inhemska industriens behov av ifrågavarande spånadsämne. Då en fabrik för att täcka sitt behov därav i och för ineliggande order vanligen gör upp kontrakt om successiva leveranser, har följden härav blivit, att vid här ifrågavarande förordnings ikraftträdande ännu icke levererats vissa poster av i utlandet inköpt konstsilke, avsett för redan kontrakterade leveranser av vävnader, trikåvaror och andra artiklar av helt konstsilke eller i vilka konstsilke till större eller mindre del ingår. Då, såsom ovan anförts, många fabrikanter icke räknat med den nu fastställda extra beskattningen av konstsilke och sålunda gent emot sina köpare icke heller reserverat sig för en sådan eventualitet, skulle kännbara förluster uppstå, där restitution av tilläggstull i dylika fall icke finge åtnjutas. Det synes vara rättvist och billigt, att denna brist i lagstiftningen avhjälpes.

Betydelsen av denna fråga för respektive fabrikanter är givetvis olika allt efter den myckenhet, i vilken silke ingår i den färdiga varan. Denna myckenhet växlar ganska avsevärt från ett eller annat 10-tal procent till 100 procent av den färdiga varans vikt. Om hänsyn toges även till råämneshöjningen, kan det silke, som åtgår för framställning av exempelvis en trikåvara, i vissa fall bli högre än den färdiga varans vikt. I allmänhet torde man kunna säga, att mängden av det ingående silket växlar från 40 till 100 procent av helfabrikatets vikt. Då fabrikanterna i synnerhet under nu rådande ekonomiska förhållanden måste räkna med en mycket blygsam vinst, skulle skyldigheten att erlägga tilläggstull å det ingående silket icke blott eliminera vinsten utan även förorsaka direkta förluster, vilka, kännbara nog för varje företag, kunde få ödesdigra följder för fabrikanter i ekonomiskt svag ställning. För statsverkets vidkommande däremot bör medgivandet av restitution av tilläggstull i de fall, som här avses, ej kunna i nämnvärd grad inverka störande på de gjorda inkomstberäkningarna, vilka närmast torde avse kommande budgetår.

I likhet med vad som är fallet beträffande befrielse från accis synes prövningen av frågan om restitution under här angivna förutsättningar av tull å silke böra ankomma på Kungl. Maj:t, som genom något av sina organ kan, efter dess granskning av vederbörandes bokföring och affärshandlingar, erhålla upplysning angående de omständigheter, som böra tillmätas betydelse vid frågans behandling. Det synes härvid ligga närmast till hands, att den myndighet, som har att uppbära tilläggstullen och som även har överinseendet av kontrollen å accisen, nämligen generaltullstyrelsen, erhåller motsvarande uppdrag beträffande restitution av tilläggstull. Av kontrollen eventuellt uppkommande kostnader böra kunna bäras av den restitutionssökande.

På grund av vad ovan anförts få vi hemställa,

att riksdagen ville besluta som följer:

»Har före den 1 februari 1932 silke inköpts från utlandet för vidare industriell bearbetning och är icke den som infört eller ämnar införa silket på grund av före nämnda dag upprättat försäljningsavtal eller eljest berättigad att hos köparen uttaga tilläggstull, som belöper å det i försäld vara ingående silket, äger Kungl. Maj:t, där skäl därtill föreligger, medgiva restitution av för silket erlagd tilläggstull eller befrielse från dess gäldande.

Vad sålunda stadgas skall icke äga tillämpning i fråga om silke i smärre för detaljhandeln lämpade uppläggningar.

Ansökan om sådan befrielse, som här avses, skall ingivas före utgången av april månad 1932.»

Stockholm den 5 februari 1932.

Edvin Leffler.

Birger Petersson.

G. A. Björkman.